

Проданик І.

*Тернопільський національний економічний університет***ОБЛІК І АНАЛІЗ ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ ПІДПРИЄМСТВОМ**

Динамічний розвиток світової економіки 21 століття об'єктивно зумовлює посилення значення бухгалтерського обліку як основного елемента системи інформаційного забезпечення менеджменту підприємств усіх форм власності. У зв'язку з цим, виникає потреба удосконалення діючої методики обліку, оскільки вона повною мірою не відповідає сучасним вимогам управління, не створює належних умов для конструктивного планування і прогнозування, ефективного контролю, поглибленого економічного аналізу та регулювання діяльності. Тому, вивчаючи сучасні проблеми менеджменту, ми перш за все розглядаємо облікову інформацію як основу прийняття науковообґрунтованих рішень внутрішніми і зовнішніми користувачами.

Сучасна система обліку повинна охоплювати усі стадії інформаційного потоку управлінського циклу. Проте, на даний час у сільському господарстві не існує аналогів організаційних форм, які б об'єднували в єдину систему цілі, завдання і методи усіх функцій управління, планування, обліку, контролю, аналізу і регулювання. У сільськогосподарських підприємствах ці функції виконуються різними структурними підрозділами апарату управління і в більшості випадків їх дії не взаємоузгоджені. Це пов'язано з тим, що проблема структури і організації апарату управлінської бухгалтерії до цього часу не вирішена. На наш погляд до завдань управлінської бухгалтерії повинні входити: 1) складання кошторисів витрат виробництва; 2) здійснення обліку фактичних і нормативних витрат з визначенням відхилень від норм; 3) розподіл виробничих витрат за окремими видами продукції, робіт та послуг; 4) складання внутрішніх звітів і доведення їх керівництву; 5) здійснення оперативного аналізу, контролю; 6) розробка варіантів управлінських рішень з оперативного регулювання тощо.

Для ефективного управління витратами вважаємо доцільним поділити їх за функціями управління, за місцями виникнення та центрами відповідальності. З цією метою необхідно розробити спеціальну модель побудови класифікації виробничих витрат для цілей управління, забезпечення процесів планування, нормування і прийняття рішень. Проаналізувавши процес формування та використання облікової оперативної інформації в умовах вітчизняного бізнесу, можна зробити висновок, що його основним недоліком є те, що отримані дані не передбачають системи контролю і накопичення інформації про витрати та втрати за кожним виробничим процесом і щодо окремих видів продукції. Тому необхідно розширити використання даних саме оперативного обліку для підвищення ефективності управління виробництвом. Цьому сприятиме журнал оперативного обліку робіт. Ведення журналу оперативного обліку робіт дозволить систематизувати інформацію про хід виконання виробничих процесів і ефективно їх контролювати. Одним з найголовніших завдань удосконалення методики управлінського обліку з метою його практичного впровадження на аграрних підприємствах, на наш погляд, є використання комп'ютерних систем для підвищення якості і оперативності обліку, спрощення ряду трудомістких облікових процесів та створення автоматизованих робочих місць.

Література

1. Бруханський Р. Ф. Управлінський облік. Навчальний посібник / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2012. – 223 с.
2. Бруханський Р. Ф. Організація бухгалтерського обліку в умовах реструктуризації сільськогосподарських підприємств / Р. Ф. Бруханський // Придніпровський науковий вісник. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 1998. – № 100 (167). – С. 55-59.
3. Бруханський Р. Ф. Контролінг / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 114 с.
4. Бруханський Р. Ф. Оптимізація процесу нарахування і виплати дивідендів у сільськогосподарських підприємствах України / Р. Ф. Бруханський // Інноваційна економіка. – 2010. – Випуск 5 (19). – С. 220-224.
5. Бруханський Р. Ф. Особливості концепції дивідендної політики сільськогосподарських підприємств / Р. Ф. Бруханський // Наука молода. – Тернопіль : Економічна думка, 2003. – № 1. – С. 73-78.

Ганусяк М.

Тернопільський національний економічний університет

**СУТЬ ЕКСПЕРТНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
В СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКІЙ ЕКСПЕРТИЗИ**

Суть експертного дослідження в судово-бухгалтерській експертизі полягає у науковому пізнанні юридичних відносин між об'єктами і суб'єктами права. Однак слід наголосити, що судово-бухгалтерська експертиза науково пізнає не всі юридичні відносини, а лише ті, в межах яких виникли конфліктні ситуації, що вимагають розгляду в судових органах.

Експертне дослідження в судово-бухгалтерській експертизі, як і в інших галузях наукового пізнання, ґрунтується на дослідженні нормативно-правової та фактографічної інформації, яка відображає взаємодію об'єктів експертизи, тобто реальних емпіричних (якість продукції, собівартість виробів) або теоретичних (дія закону вартості) фактів з елементами виробництва, соціальними та економічними чинниками тощо. Процедура експертного дослідження питань, поставлених на вирішення судово-бухгалтерської експертизи, ґрунтується на конкретних гіпотезах, які необхідно грамотно сформулювати, довести і узагальнити результати.

Гіпотеза (від грецького hypothesis – наукове припущення) в судово-бухгалтерській експертизі – це попереднє припущення експерта-бухгалтера з конкретного факту, яке ґрунтується на сукупності професійних знань експерта-бухгалтера та досягненнях наукового пізнання судово-бухгалтерської експертизи. Однак гіпотеза в будь-якому випадку вимагає забезпечення її доказовості або помилковості системою відповідних доказів.

Наприклад, на складі виявлено нестачу зерна. Попереднім слідством встановлено, що відбулась крадіжка. Відповідно гіпотезою причин нестачі вважатиметься крадіжка, встановлена попереднім слідством. Однак в результаті судово-бухгалтерської експертизи може виявитись, що крадіжка – лише часткова причина нестачі, а основу її становлять приписки врожаю і недбале ставлення комірника до обліку продукції. Зібраними доказами – актом попередньої ревізії, записами в журналі вагаря, відсутністю актів на списання так званих “мертвих відходів” тощо експерт-бухгалтер, хоча і не відкинув повністю попередню гіпотезу, але обґрунтував інші вагомі причини вказаної нестачі матеріальних цінностей (в даному випадку – зерна).